

Eğitsel Oyunlar ve Çocuklarda Gelişim

Vahdet Alaeddinoğlu¹

Haluk Sivrikaya²

Yunus Sinan Biricik³

Özet

Oyun, eğlence, öğrenme ve hareketliliği tanımlayan etkinliklerin tamamıdır. Bir çocuk gelişiminin bütün evrelerinde hareket etmeye ve hareketleri devam ettirmeye mecbur bir yaratılışa sahiptir. Çocukların hayatlarında çok önemli bir yer edinen oyunlar hayatlarının gelişimlerinde de bir hayati bir görev olarak karşımıza çıkmaktadır. Oyunlar ya da fiziksel bütün aktiviteler çocukları birçok yönden desteklediği yapılan bilimsel çalışmalarda görmekteyiz. Başta çocukların psikomotor gelişimi olmak üzere, zihinsel, fizyolojik ve sosyal yönden çok yönlü bir gelişimi desteklemektedir. Ancak günümüz teknolojisine bağlı olarak ve teknolojik değişimlerle birlikte çocuklarla oyun anlayışı da büyük bir değişim göstermiştir. Bu değişimin getirdiği olumsuz durumları engellemek için gelişmiş ülkelerde yeni oyunlar ortaya konurken eski oyunlar ve oyuncaklarda çocukların ihtiyaçlarına göre düzenlenerek koruma altına alınmıştır. Böyle bu durumda koruma altına alınan oyunlar ve aktiviteler kültürel bir miras olarak nesilden nesile aktarılmasına neden olacaktır.

Bu araştırmaya konu olan çocuk oyunları kavramı ve çocukların gelişimi hakkında detaylı bir derleme çalışma olması yönünden literatüre değer katma kaygısı taşımaktadır. Bu ve benzeri araştırmalarla çocuk oyunları hakkında literatür geliştirilerek yeni nesil oyun kavramları da ortaya konularak farklı disiplinlerde ki çocuklara yönelik yeni programlar geliştirilmesine ön ayak olacaktır.

- 1 Atatürk Üniversitesi Horasan Meslek Yüksekokulu
ORCID ID: 0000-0001-8432-0105, v.alacddinoglu@atauni.edu.tr
- 2 Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
ORCID ID: 0000-0001-8268-3391, haluk@atauni.edu.tr
- 3 Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
ORCID ID: 0000-0002-8579-9514, sinan.biricik@atauni.edu.tr

GİRİŞ

Çocuk oyunları genellikle çocuklar için güzel vakit geçirilen ve amacı olmayan etkinlikler olarak görülmektedir. Ancak oyun çocuğun doğası gereği hareketlerini ve becerilerini geliştirmeye yarayan belki de hayatında ki en önemli olgulardan biridir. Oyun çocuğun ruhunda var olan özgürlük ve hayal dünyasıyla birleşerek kendiliğinden gelişen özel zaman aralığıdır. Çocuğun iç dünyasıyla dış dünya arasından bağ kurulmasına neden olan en önemli sistematik olgulardan biridir. Birçok araştırmacıya göre çocuklar oyun oynarken daha çok kendileri gibi davranırlar. Yani yalın bir şekilde karşınızda durur ve buna göre davranışlarını sergilerler (Aral, 2022), (Şenbakar, 2021). Oyunlar sırasında bilişsel, psikomotor beceriler, zihinsel ve sosyal bütün becerileri en üst seviyede sergiledikleri görülmektedir. Bu hareketler boyunca hem özgürce davranış sergilerken aynı zamanda bu davranışları sürekli denetim altında da tutabilme becerilerini de göstermektedirler. Çocuk oyunları ve oyunlarda kullanılan malzemeler çocuğun psikomotor becerilerinin gelişimine katkı sunduğu gibi zihinsel keşifler yapmasına katkıda da bulunacaktır. Her öğrenme düzeyi başka bir becerinin gelişimine ve hayatının sonraki evrelerine geçişi kolaylaştırması adına da değer katkı sunacaktır (Alaeddinoğlu & Kishalı , 2020). Bunun yanı sıra çocuk oyunları dil kullanma becerilerini de direkt etkileyecek özelliklere sahiptir. Çocukların dil beceri gelişimine hem sosyolojik hem de iletişimsel boyutta etki eden oyunlar çocukları çok yönlü bir etkileşimde bulunmalarına da katkı sunacaktır. Çocuklar gerçek hayatta yaşamış oldukları olumlu ve olumsuz tüm durumları oyunlarında göstermeleri söz konusudur (Alkan, 1987). Bütün bu durumları yansıtmaya ve oyunlarında kullandıkları yalın dille yansıtılmaları yapılan araştırmalarda görülmektedir. Örneğin yaptığı hatadan dolayı anne ya da babasından azar işitmiş bir çocuk kendisiyle baş başa kaldığı anda oynadığı oyunlarda otorite olarak kendisi de benzer ifadelerde göstermesi oyunun yansıtmaya özelliğini ifade etmektedir (Acar & Karavelioğlu, 2022).

Çocuk ilk doğumundan itibaren çevresini keşfetmeye bedeniyle başlamakta daha sonra erken çocukluk döneminde ise devinimsel hareketlerle beceri gelişimini en üst seviyeye çıkarmaya başlayacaktır. Doğan her çocuk gelişimsel evreleri benzer şekilde yaşamakta bazen bu durum biraz zaman sektesi yaşasa da hep birbirinin aynı sırasıyla devam etmektedir. Gelişimin her evresi birbirini tamamlayan yap boz parçaları gibi ardı ardına tamamlayacaktır. Günümüz modern eğitim programlarına göre oyun, öğretim ve eğitimin en önemli parçalarından biridir (Aral, 2022).

Beden Eğitimi ve Spor kavramı ile oyun kavramı birbiriyle yakın ilişki içerisinde. Burada üç kavramın ilişki boyutu çocuklarda hareket ve beceri

gelişimini birbiri ardına desteklediği görölmektedir. İlk kavramı açıklayan kavram dokunma ve kavrama diğer olgu ise atma ve atlamadır. Üçüncü olgu ise zihinsel süreçlerle çözüm önerileri sunma ve iletişim gelmektedir. Beden Eğitimi ve spor kavramının temeli oyunlara yaslanmakta ve bunun en önemli ögesi ise eğitsel oyunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitsel oyunlar sağlık, eğitim ve eğlenceye yönelik uygulanan ve gönüllülük esasına dayanır. Her yaşa hitap eden bir oyun formatı olduğundan her seviyede katılımcı bulabilen oyunlarla farklı gelişimsel boyutlarını ilgilendiren etkiler ortaya konmaktadır (Açıkgöz, 2003).

Psikomotor Gelişim Nedir?

Psikomotor gelişim, çocuğun bedensel hareketlerini koordine etme becerisini, el-göz koordinasyonunu, denge ve motor becerilerini geliştirme sürecidir. Psikomotor gelişim, bireylerin hareket etme, koordinasyon kurma ve motor becerilerini geliştirme sürecidir. Bu süreç, doğumdan itibaren başlar ve yaşam boyu devam eder. Çocukların Psikomotor becerileri, fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimleriyle yakından ilişkilidir. Bu nedenle, Psikomotor gelişimin desteklenmesi hayati önem taşır.

Psikomotor gelişim, bireyin motor becerilerinin yanı sıra duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimini de kapsayan bir süreçtir. Bu süreçte çocuklar, hareket etme, koordinasyon sağlama, nesnelere kullanma ve günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirme gibi beceriler kazanırlar (Mengütaş, 2005).

Çocukların psikomotor becerilerinin gelişimi, fiziksel sağlık, özgüven, bağımsızlık ve okul başarısı gibi pek çok alanda önemlidir. Örneğin, fiziksel aktivitenin artması, çocukların psikomotor becerilerinin gelişimine katkıda bulunurken, aynı zamanda obezite ve diğer sağlık sorunlarının önlenmesine de yardımcı olabilir (Bacanlı, 2018), (Erdil, 2016).

Psikomotor gelişim, aşağıdaki temel alanları içerebilir:

1. Büyük Motor Becerileri: Bu, vücudun büyük kas gruplarını kullanarak gerçekleştirilen hareketlerdir. Örnekler arasında yürüme, koşma, zıplama, tırmanma, top atma ve bisiklet sürme gibi aktiviteler bulunur. Bu beceriler, çocukların fiziksel bağımsızlık kazanmalarına yardımcı olur.

2. İnce Motor Becerileri: Bu, küçük kas gruplarının, özellikle ellerin kullanılmasıyla ilgilidir. Örnekler arasında parmaklarını kullanarak nesnelere tutma, kesme, yapıştırma, yazma ve puzzle yapma gibi aktiviteler yer alır. İnce motor beceriler, el-göz koordinasyonunu geliştirir ve çocukların hassas görevleri yerine getirmesine olanak tanır (Alaeddinoğlu & Alaeddinoğlu, 2021).

3- El-Göz Koordinasyonu: Bu, el ve göz hareketlerinin senkronize bir şekilde çalışmasıdır. Örneğin, bir topu yakalamak, bir kaleye şut çekmek veya bir resim çizerken kalem kullanmak gibi aktiviteler el-göz koordinasyonunu gerektirir.

4-Bilinçli Hareketler: Bu, çocukların kendi vücutları hakkında farkındalık geliştirdikleri ve kontrol ettikleri bir alandır. Yoga, jimnastik ve dans gibi aktiviteler, çocukların bedenlerini daha iyi anlamalarına ve yönetmelerine yardımcı olabilir.

Psikomotor gelişim, çocukların yaşlarına ve deneyimlerine göre farklı hızlarda ilerler. Her çocuğun gelişimi benzersizdir ve bireysel farklılıkları vurgulayan bir süreçtir. Ayrıca, çevresel faktörler, aile desteği ve çocuğun deneyimleri, psikomotor gelişim üzerinde önemli etkilere sahip olabilir. Çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerine ve gelişmelerine yardımcı olmak için oyun, fiziksel aktiviteler ve uygun eğitim fırsatları sağlamak önemlidir (Ayrancı, 2018).

Psikomotor gelişim, bir bireyin hareket becerileri ve motor yeteneklerinin zaman içindeki evrimini tanımlayan bir terimdir. Bu gelişim, fiziksel büyüme, sinir sistemi olgunluğu, deneyimler ve çevresel etmenlerin etkileşimi sonucunda ortaya çıkar. Psikomotor gelişim, çocukluk döneminden yetişkinliğe kadar süren bir süreçtir ve bireyin motor becerilerini kazanması, geliştirmesi ve koordine etmesi anlamına gelir. Psikomotor gelişim, genellikle çocukların bilişsel ve duygusal gelişimleri ile birlikte ele alınır, çünkü bu alanlar birbirleriyle ilişkilidir (Sevim, 2000), (Yıldız, Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi, 2018)

Gelişim ve Öğrenme İlişkisi

Çocuğun psikomotor becerilerinin gelişimi, genel gelişimi ve öğrenme süreciyle yakından ilişkilidir. Bu beceriler, çocuğun akademik başarısında da etkili olabilir.

Fiziksel gelişim ve psikomotor gelişim arasında yakın bir ilişki vardır. Psikomotor beceriler, çocukların hareket etme, koordinasyon sağlama ve fiziksel aktiviteleri yapma yeteneklerini içerir. Bu becerilerin geliştirilmesi için düzenli fiziksel aktiviteler oldukça önemlidir.

Fiziksel aktiviteler, çocukların kaslarını güçlendirir, denge ve koordinasyonlarını artırır ve beden farkındalıklarını geliştirir. Bu da çocukların psikomotor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Özellikle açık havada yapılan aktiviteler, çocukların doğayla bağ kurmasına ve motor

becerilerini geliştirmesine yardımcı olur (Yıldız, Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi, 2018).

Motor beceriler, kasların kontrolü ve koordinasyonunu gerektiren hareketlerdir. Bu beceriler, çocukların günlük yaşamlarında birçok farklı şekilde kullanılır. Örneğin, yürümek, koşmak, top oynamak gibi aktivitelerde motor beceriler önemlidir. Ayrıca, motor becerilerin geliştirilmesi çocukların özgüvenini artırabilir ve kendilerine olan güvenlerini pekiştirebilir. Bu nedenle, çocukların motor becerilerinin geliştirilmesi için farklı aktiviteler yapmaları teşvik edilmelidir. Örneğin, bisiklet sürmek, yüzme gibi sporlar, el becerisi gerektiren aktiviteler (örneğin, resim yapmak, lego ile oynamak) bu becerilerin geliştirilmesine yardımcı olabilir. Duyusal işleme, çevreden gelen bilgileri algılama, yorumlama ve anlamlandırma sürecidir. Bu süreç, psikomotor gelişim için oldukça önemlidir çünkü duyuşal uyarıların doğru bir şekilde işlenmesi, motor becerilerin gelişimi için temel bir adımdır. Örneğin, bir çocuk bir topu yakalamak istediğinde, görsel bilgiyi (topun nerede olduğunu görmek), işitsel bilgiyi (topun sesini duymak) ve dokunsal bilgiyi (topun dokusunu hissetmek) bir araya getirerek, vücudunu doğru bir şekilde hareket ettirir. (Şenbakar, 2021) Bu şekilde, duyuşal işleme becerileri, çocukların günlük hayatlarında pek çok aktiviteyi gerçekleştirmelerine yardımcı olur. Psikomotor gelişim, çocukların hareket etme, koordinasyon sağlama, denge kurma gibi fiziksel becerilerini geliştirmeleriyle birlikte bilişsel becerilerini de geliştirmelerini sağlar. Örneğin, el-göz koordinasyonu, çocukların nesnelere tanımlarına ve nesnelere etkileşim kurmalarına yardımcı olur. Bu sayede, çocuklar dünyayı daha iyi gözlemleyebilir ve anlayabilirler. Ayrıca, psikomotor becerilerin geliştirilmesi, çocukların problem çözme ve karar verme becerilerini de artırır (Aytan, 2011). Örneğin, bir topu yakalamak için gereken el-göz koordinasyonu, çocukların hızlı düşünmelerini ve hızlı hareket etmelerini gerektirir. Bu da çocukların problem çözme ve karar verme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Psikomotor gelişim, çocukların fiziksel, zihinsel ve duyuşal gelişimleri için önemlidir. Bu nedenle, çocukların sosyal ve duyuşal becerilerinin de psikomotor gelişimlerine katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz (Yiğit, 2019). Örneğin, çocuklar arkadaşlarıyla oynarken birbirleriyle etkileşime geçerler ve bu etkileşimler sırasında hem motor becerilerini geliştirirler hem de sosyal ve duyuşal becerilerini geliştirirler. Ayrıca, çocukların psikomotor becerilerini geliştirmek için yapılan aktiviteler sırasında da sosyal ve duyuşal gelişimlerine katkıda bulunulabilir. Örneğin, bir grup çocuk birlikte dans ederken hem motor becerileri gelişir hem de birbirleriyle uyumlu hareket etme becerileri gelişir. Psikomotor gelişim, çocukların fiziksel ve motor becerilerinin yanı sıra duyuşal işleme, bilişsel,

sosyal ve duygusal gelişimlerini de içerir (Tamer & Pulur , 2001). Bu nedenle, psikomotor becerilerin öğrenme sürecinde önemli bir rolü vardır. Örneğin, okulda yazma becerisi kazanmak için, çocukların el kaslarını güçlendirmeleri gereklidir. Ayrıca, dikkat ve odaklanma gibi psikomotor beceriler de okul başarısını etkileyebilir. Bu nedenle, öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukların psikomotor becerilerini destekleyici stratejiler kullanarak geliştirmeleri önemlidir. Çocuklarımızın psikomotor becerilerini geliştirmek için birçok farklı strateji uygulayabiliriz. Öncelikle, çocukların fiziksel aktivitelerine teşvik etmek önemlidir. Bisiklete binme, yüzme, koşma gibi sporlar çocukların motor becerilerinin gelişmesine yardımcı olur. Ayrıca, çocukların el becerilerini geliştirmek için resim yapma, boyama, hamur oynama gibi aktiviteler de faydalıdır. Duyusal işleme becerilerini geliştirmek içinse, çocuklara dokunma, tatma, koklama ve işitme gibi duyularını kullanacakları oyunlar oynatabiliriz (Arslan, Çolak , & Bilgin , 2022). Örneğin, çocuklara farklı dokulara sahip nesnelere dokunma hissini keşfetmelerini sağlayabiliriz. Ayrıca, müzik dinletisi yaparak çocukların işitme duyularını geliştirebiliriz. Psikomotor gelişim, çocukların fiziksel, motor, duygusal, bilişsel ve sosyal-duygusal becerilerinin gelişmesine yardımcı olur. Bu nedenle, psikomotor gelişimin önemi büyüktür. Çocuklarımızın sağlıklı bir şekilde büyümeleri ve gelişmeleri için psikomotor becerilerini desteklememiz gerekiyor. Çocukların psikomotor becerilerini geliştirmek için birçok ipucu bulunuyor. Örneğin, evde veya okulda düzenli olarak yapılan fiziksel aktiviteler, çocukların motor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, çocukların el-göz koordinasyonunu artırmak için puzzle yapmak, boyama yapmak gibi etkinlikler de faydalı olabilir. Bunun yanı sıra, çocukların duygusal işleme becerilerini geliştirmek için dokunma, tatma, koklama gibi farklı duyularını kullanabilecekleri etkinlikler yapmak da önemlidir. Psikomotor gelişim, bireyin hareketleriyle ilgili becerilerinin ve yeteneklerinin gelişmesini ifade eder. Bu beceriler, vücut koordinasyonu, denge, el-göz koordinasyonu, kas gücü ve dayanıklılığı gibi fiziksel özellikleri kapsar. Psikomotor gelişim, bireyin zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimine de katkı sağlar. Psikomotor gelişim, bireyin fiziksel becerilerini, kas koordinasyonunu, motor yeteneklerini ve hareket yeteneklerini kapsayan bir gelişim alanıdır. Bu gelişim süreci genellikle çocukluk dönemlerinde başlar ve yaşam boyu devam eder. Psikomotor gelişim, bedensel hareketlerin yanı sıra el göz koordinasyonunu, motor becerileri, fiziksel gücü ve hareket algısını içerir. Psikomotor gelişim, bireyin yaşına ve deneyimlerine bağlı olarak değişkenlik gösterir (Akar, 2006), (Ağbuba, 2016), (Ozden, 2007).

PSIKOMOTOR GELİŞİMİN ANA DÖNEMLERİ:

Bebegin İlk Hareketleri (0-2 yaş): Bebekler doğduklarında, genellikle ellerini ve ayaklarını kontrol etme yeteneklerine sahip değillerdir. Ancak zamanla, bu dönemde ellerini ve ayaklarını daha fazla kullanmayı öğrenirler. Bebekler bu dönemde emeklemeyi, oturmayı ve yavaŐa yürümeyi öğrenirler.

Erken Çocukluk Dönemi (2-6 yaş): Bu dönemde çocuklar temel motor becerilerini geliştirmeye baŐlarlar. Yürüme, koşma, tırmanma, zıplama gibi becerileri kazanırlar. Ayrıca ince motor becerileri de geliŐir ve çocuklar kalemleri tutabilir, çizim yapabilir ve küçük nesnelere oynayabilir hale gelirler.

Orta Çocukluk Dönemi (6-12 yaş): Bu dönemde çocuklar daha karmaŐık motor becerilerini öğrenirler. Spor aktivitelerine katılmak, bisiklet sürmek, top oynamak gibi etkinliklerde daha yetenekli hale gelirler. Ayrıca el becerileri, enstrüman çalma, el iŐi yapma gibi alanlarda da geliŐir.

Ergenlik ve Gençlik Dönemi (12 yaş ve sonrası): Bu dönemde psikomotor gelişim daha da karmaŐıklaŐır. Ergenler, fiziksel olarak daha güçlü hale gelirler ve spor aktivitelerinde daha yetenekli olabilirler. Aynı zamanda ince motor becerileri de olgunlaŐır ve mesleklerine veya ilgi alanlarına bağlı olarak özel beceriler geliŐtirebilirler.

Psikomotor gelişim, çocuğun çevresiyle etkileşim halindedir ve çocuğun deneyimleri, eğitimi ve çevresi bu gelişimi etkileyebilir. Bu nedenle, çocukların sağlıklı bir psikomotor gelişim gösterebilmeleri için desteklenmeleri ve uygun fiziksel aktivitelerle teşvik edilmeleri önemlidir. Ayrıca, bu gelişim sürecinin her birey için farklılık gösterebileceğini ve her çocuğun kendi hızında ilerlediğini unutmamak önemlidir.

Psikomotor gelişim, bireylerin fiziksel hareket yeteneklerini, koordinasyonlarını ve motor becerilerini kazanma sürecini ifade eder. Bu gelişim, çocukların yaşlarına ve deneyimlerine bağlı olarak deđiŐir ve genellikle çocukların büyüme ve olgunlaŐma süreçleri ile yakından ilişkilidir. Psikomotor gelişim, çocukların hareket yeteneklerini ve fiziksel becerilerini kazanmalarına yardımcı olan bir dizi aŐamadan geçer (Yıldız & Çetin, 2018).

Okul Öncesi Çocuklarda Oyun

Gelişim ve öğrenme birbirleriyle yakından ilişkilidir ve genellikle karŐılıklı etkileşim içindedir. Bu ilişki, bir bireyin yaşam boyu süren gelişimini ve öğrenme süreçlerini anlamamıza yardımcı olur. İŐte gelişim ve öğrenme arasındaki ilişkinin temel noktaları:

Gelişim, öğrenmeyi etkiler: Bir bireyin fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimi, onun öğrenme yeteneklerini ve deneyimlerini Őekillendirir.

Örneğin, bir çocuğun motor becerileri geliştikçe, spor oyunları gibi fiziksel aktivitelerde daha fazla beceri kazanabilir (Karaman & Suel, 2020).

Öğrenme, gelişimi etkiler: Öğrenme, yeni bilgilerin edinilmesi ve mevcut bilgilerin geliştirilmesi sürecidir. Öğrenme, beceri kazanma, problem çözme yetenekleri geliştirme ve düşünme becerilerini artırma gibi süreçleri içerir. Bu öğrenme deneyimleri, bir bireyin bilişsel gelişimini hızlandırabilir veya gelişimdeki eksiklikleri telafi edebilir.

Deneyimler, öğrenme ve gelişimi etkiler: Her türlü deneyim, bireyin gelişimini ve öğrenme süreçlerini etkileyebilir. Olumlu deneyimler, özgüveni artırabilirken, olumsuz deneyimler ise kaygı veya özsayıgı sorunlarına yol açabilir. Deneyimler, bir kişinin yaşamındaki önemli öğrenme fırsatlarıdır.

Sosyal etkileşim, öğrenmeyi ve gelişimi destekler: İnsanlar, diğer insanlarla etkileşimde bulunarak birçok şey öğrenirler. Özellikle çocuklar için, aile üyeleri, öğretmenler ve akranlarla olan etkileşimler, dil gelişimi, sosyal beceriler ve kültürel değerler gibi alanlarda öğrenmeyi destekler.

Bağlam, öğrenmeyi ve gelişimi etkiler: Bir bireyin büyüdüğü çevre, öğrenme ve gelişim üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Kültürel, sosyal, ekonomik ve coğrafi faktörler, bireylerin deneyimlerini ve öğrenme süreçlerini etkiler.

Öğrenme, gelişim sürecini hızlandırabilir: Öğrenme, yeni beceriler kazanma ve mevcut becerileri geliştirme fırsatı sunar. Özellikle öğrenme süreci teşvik edildiğinde, bir bireyin gelişimi hızlanabilir.

Sonuç olarak, gelişim ve öğrenme arasındaki ilişki karmaşıktır ve birbirlerini etkilerler. Bu nedenle, bireylerin sağlıklı bir gelişim geçirmeleri ve potansiyellerini maksimum seviyede kullanmaları için uygun öğrenme deneyimleri sağlamak önemlidir. Bu, eğitimciler, aileler ve toplumun genel olarak sorumluluğundadır. Okul öncesi dönem, çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerinin temelini attıkları kritik bir dönemdir. Bu dönemde oyun, çocuklar için son derece önemli bir rol oynar ve birçok açıdan faydalıdır. Sonuç olarak, okul öncesi dönemde oyun, çocukların genel gelişimlerini destekleyen ve onlara birçok beceri kazandıran önemli bir aktivitedir. Bu nedenle, çocuklara oyun fırsatları sunmak, onların sağlıklı ve mutlu bir şekilde büyümelerine katkıda bulunur (Sapsağlam, 2018), (Gredler, 2017).

Oyunun Psikomotor Gelişime Etkileri

Oyun, çocuğun kas kuvvetini artırır, bedensel denge ve koordinasyon becerilerini geliştirir. Oyun sırasında çocuklar birlikte çalışmayı, paylaşmayı

ve başkalarıyla etkileşimde bulunmayı öğrenir. Oyun, çocuğun hayal gücünü ve problem çözme yeteneklerini geliştirir. Okul öncesi çocuklarda oyun, eğitim ve gelişim için vazgeçilmez bir araçtır (Kulikoğlu, 2010). Bu nedenle, çocukların oynamalarına ve keşfetmelerine olanak sağlayan bir çevre sağlamak önemlidir. Ayrıca, çocukların oyunlarını gözlemlemek ve yönlendirmek, onların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olabilir. Oyun temelli öğrenme, çocukların öğrenme deneyimlerini eğlenceli ve etkileşimli bir şekilde yaşadıkları bir yaklaşımdır (Bacanlı, 2018). Bu yaklaşım, psikomotor gelişimi destekler ve çocukların fiziksel becerilerini, koordinasyonlarını ve hareket yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Oyun temelli öğrenme, psikomotor gelişimi destekleyen birçok fırsat sunar. Bu tür öğrenme deneyimleri, çocukların fiziksel becerilerini, koordinasyonlarını, denge yeteneklerini ve daha fazlasını geliştirmelerine katkıda bulunurken, aynı zamanda eğlenmelerini ve öğrenme sürecini keyifli hale getirmelerini sağlar. Bu nedenle okul öncesi eğitimde ve çocukların genel gelişiminde oyun temelli öğrenme önemli bir rol oynar. Oyun temelli öğrenme ve psikomotor gelişim arasında sıkı bir ilişki vardır. Oyun temelli öğrenme, çocukların motor becerilerini geliştirmeleri ve öğrenme süreçlerini eğlenceli bir şekilde deneyimlemeleri için etkili bir yöntemdir (Gündüz, Aktepe, Uzunoglu, & Gündüz, 2017).

EĞİTSEL OYUNLAR VE SPOR

Eğitsel oyunlar ve spor, öğrenme ve gelişim için etkili araçlar olarak kullanılabilir. Her ikisi de çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken eğlenceli bir deneyim sunar. Eğitsel oyunlar ve spor, çocukların çok yönlü gelişimini destekleyen önemli araçlardır. Hem akademik hem de fiziksel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlarlar. Bu nedenle, çocukların bu tür etkinliklere katılımını teşvik etmek ve deneyimlerini zenginleştirmek, sağlıklı bir büyüme ve gelişim için önemlidir. Eğitsel oyunlar ve spor, çocukların eğitimini ve gelişimini destekleyen önemli araçlar olarak kabul edilir. Her ikisi de çocuklara fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal beceriler kazandırırken eğlenceli bir şekilde öğrenmelerini sağlar (Korkusuz & Karamete, 2013), (Koç, 2020).

Spor eğitiminde eğitsel oyunlar, özellikle çocuklar ve gençler için etkili bir öğrenme yöntemi olarak kullanılır. Bu tür oyunlar, spora olan ilgiyi artırırken temel spor becerilerini öğretmeyi ve geliştirmeyi amaçlar. Örnek olarak, futbol eğitiminde “Dönüşüm Oyunları” adı verilen eğitsel oyunlar kullanılabilir. Bu oyunlar, oyuncuların top kontrolünü geliştirmelerine ve hızlı kararlar almalarına yardımcı olur. Benzer şekilde, basketbol eğitiminde “Pas ve Koş” oyunu, pas verme becerilerini ve hücum stratejilerini

öğrenmeyi teşvik eder. Eğitsel oyunlar, spor eğitiminin temel bir bileşeni olarak kullanılabilir ve katılımcıların spor becerilerini geliştirmelerine, eğlenmelerine ve öğrenmelerine yardımcı olabilir.

Oyun, Çocukların İyi Gelişimine Katkı Sağlar. Psikomotor gelişim için oyunun önemi büyüktür. Çocuklara çeşitli oyun imkanları sunarak gelişimlerini desteklemeliyiz (Dalbudak & Yiğit, 2021).

Oyun, Eğlenceli ve Öğreticidir

Oyun, çocukların eğlenmelerini sağlarken aynı zamanda öğrenmelerini destekleyen bir etkinliktir.

Çocukların Özgürce Oynaması Önemlidir

Çocuklara oyun sırasında özgür bir ortam sağlamak, yaratıcılıklarının ve gelişimlerinin farklı alanlarda teşvik edilmesine yardımcı olur (Kaya, Köroğlu, Sarıtaş, Kaya, & Sucan, 2019).

Sonuç ve Değerlendirme

Psikomotor gelişim çocukların çok yönlü gelişimlerinin ve hareket becerilerinin tüm detaylarıyla büyüme, gelişme ve olgunlaşmalarıyla yakın ilişki içerisinde. Özellikle oyun ve öğrenme arasından büyük bir ilişki bulunmaktadır. Çocukların sağlıklı bir büyüme gerçekleştirmeleri için psikomotor becerilerini tek yönlü olarak değil bütün yönleriyle desteklememiz gerekmektedir. Çocuk gelişiminin en önemli durumlar öğrenen ile ilgili olan, öğretene ile ilgili ve çevre düzenlemesidir. Her ortamda yapılan basit bir düzenleme ile farklı psikomotor becerilerinin gelişimlerine destek olunabilmektedir. Eğitsel oyunlar ve psikomotor gelişim arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Her gelişim evresi farklı bir oyun ve eğitimle desteklenirse farklı hızlarda gelişim evresi tamamlanır. Her çocuk kendi özelinde farklı bir gelişim düzeyine sahiptir. Ayrıca, çevresel faktörler, aile desteği ve çocuğun deneyimleri, psikomotor gelişim üzerinde önemli etkilere sahip olabilir. Çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerine ve gelişmelerine yardımcı olmak için oyun, fiziksel aktiviteler ve uygun eğitim fırsatları sağlamak önemlidir. Psikomotor gelişim, bir bireyin hareket becerileri ve motor yeteneklerinin zaman içindeki evrimini tanımlayan bir terimdir. Bu gelişim, fiziksel büyüme, sinir sistemi olgunluğu, deneyimler ve çevresel etmenlerin etkileşimi sonucunda ortaya çıkar. Psikomotor gelişim, çocukluk döneminden yetişkinliğe kadar süren bir süreçtir ve bireyin motor becerilerini kazanması, geliştirmesi ve koordine etmesi anlamına gelir (Kaya, Köroğlu, Sarıtaş, Kaya, & Sucan, 2019).

Kaynakça

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). Aktif Öğrenme. *Eğitim Dnyası Yayınları*, 45.
- Acar, E., & Karavelioğlu, M. B. (2022). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Kişilik Özellikleri ve İzlenim Yönetimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 107-127.
- Akar, F. (2006). *Buluş yoluyla öğrenmenin ilköğretim ikinci kademe matematik dersinde öğrencilerin akademik başarılarına etkisi*. Adana: Sosyal Bilimler Enstitüsü / İlköğretim Anabilim Dalı.
- Alaeddinoğlu, M. F., & Alaeddinoğlu, V. (2021). Çevrimiçi Strateji Oyunlarıyla Açıköğretim ve Uzaktan Eğitim Ortamlarını Destekleme. *ICOLDE 2021 INTERNATIONAL CONGRESS ON OPEN LEARNING AND DISTANCE EDUCATION 2021* (s. 48). Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi.
- Alaeddinoğlu, V. (2020). The Attitudes of Universty Students' Regarding Physical Education and Sports Lesson. *Ambient Science*, 7 (Special)(1), 165-169.
- Alaeddinoğlu, V. (2021). *Tenis İleri Seviye Sporcu ve Antrenörler İçin Yaratıcı Oyunlar* (Cilt 1). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayinevi.
- Alaeddinoğlu, V., & Kishalı , N. F. (2020). Amatör Spor Dallarının Sorunlarının Çözümünde Takviye edici İlaç Olmayan Maddelerin (OTC) Sponsor Olarak Katkısının İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(4), 11-36.
- Alkan, C. (1987). Öğrenme - Öğretme Süreçleri İlkeler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (JFES)*, 20(1), 209-229.
- Aral, N. (2022). Dijital Dünyada Çocuk Olmak. *Trt Akademi*, 7(16), 1135-1152.
- Arslan, Y. K., Çolak , M., & Bilgin , U. (2022). Uzaktan Eğitimde Bilgisayar Uyarlamalı Test ve Kağıt-Kalem Testi ile Yetenek Düzeylerinin Belirlenmesi: Çok Merkezli Bir Çalışma. *Tıp Eğitimi Dnyası*, 21(63), 95-103.
- Avcı, E. (2020). Uzaktan Eğitim ve Geleneksel Eğitimin Karşılaştırılması. *International Online Conference Economics & Scoial Sciences* (s. 243-249). Kyrenia: Cyprius Science University.
- Ayrancı, B. B. (2018). 0-12 Yaş Dil Gelişimi Uygulamaları ve Yapılması Gerekenler. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 13-34.
- Aytan, T. (2011). Aktif Öğrenme Tekniklerinin Dinleme Becerisi Üzerindeki Etkileri. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 2(4), 4-23.
- Aziz, A. (2008). *İletişime Giriş*. Hiperlink Yayınları.
- Ağbuba, B. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölüm Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin İncelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 4(Spc-1), 132-138.
- Bacanlı, H. (2018). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Pagem Akademi Yayınları.

- Baran, H. (2020). Açık ve Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 28-40.
- Dalbudak, İ., & Yiğit, Ş. (2021). Technology Use Attitudes of Teachers in the Field of Special Education. *Propósitos Y Representaciones*, 9(Special).
- Erdil, G. (2016). Farklılıkla Öğrenme Motor Becerilerin Öğrenimine Farklı Bir Bakış. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 39-48.
- Gülbahar, Y. G. (2009). *E-Öğrenme*. Ankara: Pagem Akademi Yayınları.
- Gündüz, M., Aktepe, V., Uzunoglu, H., & Gündüz, D. D. (2017). Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklara Eğitsel Oyunlar Yoluyla Kazandırılan Değerler. *MSKU Journal of Education*, 4(1), 62-70.
- Güneş, H. (2012). *Şimdi Oyun Zamanı, Ankara, Sf.12 (Hasan Güneş)*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Gredler, M. E. (2017). *Learning and Instruction Theory Into Practice*. (Ö. Polat, & H. Çiftçi, Dü) İstanbul.
- Kalem, S., & Fer, S. (2003). Aktif Öğrenme Modeliyle Oluşturulan Öğrenme Ortamının Öğrenme, Öğretme ve İletişim Sürecine Etkisi. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 1(1), 433-461.
- Kalkavan, A. (2012). *Motor Öğrenme*. Kütahya: Dumlupınar Üniv. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Ders Notları.
- Kalkavan, A., & Alaeddinoğlu, V. (2017). The Research of Winter Olympics: Example of Erzurum. *Journal of Current Researches on Social Sciences (JoC-ReSS)*, 7(2), 271-286.
- Kaplan, M. (2019). Öğrenmenin sinir Bilimi. 7. *Eurasian Conference on Language & Social Sciences*, 386-390.
- Karaman, B., & Suel, E. (2020). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Oynatılan Fiziksel Etkinliğe Dayalı Oyunların Psikomotor Gelişimi Üzerine Etkisi. *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3), 529-539.
- Kasap, H. (1990). Sporda Yetenek Seçimi ve Ülkemizdeki Durumu. *Spor ve Çocuk*, 1(3), s. 36-38.
- Kaya, E. Ö., Köroğlu, Y., Sarıtaş, N., Kaya, M., & Sucan, S. (2019). Eğitsel Oyunlar Etkinliğine Katılımın Çocuklardaki Denge, Reaksiyon ve Çeviklik Üzerine Etkisi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 35-42.
- Koç, V. (2020). Beden Eğitiminde Eğitsel Oyunlar. *Çocuk Hakları ve Eğitimi Dergisi*, 1(1), 68-79.
- Korkusuz, M. E., & Karamete, A. (2013). Eğitsel Oyun Geliştirme Modelleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 7(2), 78-109.
- Kulikoğlu, V. (2010). *Bilişsel Süreç Yaklaşımı İle Sosyal Beceri Öğretimi*. Edirne: Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı,

- Mengütaş, S. (2005). *Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları .
- Miller, G. A. (1963). *Language and Communication*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Mirzaoğlu, D., Doğan, U., & Efe, F. (2006). Beden Eğitimi ve Sporda Klasik Yöntem ile Aktif Öğrenme Yönteminin Karşılaştırılması. *Bolu Abant İzzet Baysal University Journal of Graduate School of Social Sciences*, 1(12), 115-126.
- Murath, S. (2014). *Çocuk ve Spor* (Cilt 3). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Nacar, E. (2011). Türk Spor Eğitiminde Spor Tesislerinin Yeterlilik Düzeylerinin Belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü*, 8.
- Ozden, Y. (2007). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pagem Akademi Yayınları.
- Ozdenk, Ç. (2007). 6 Yaş Grubu Öğrencilerinin Psikomotor Gelişimlerinin Sağlanmasında Oyunun Yeri ve Önemi. *Fırat Üniv., Sosyal Bilimler Enst.*, 45.
- Ozkarakaş, H. (2022). *Beden Eğitimi ve Spor Spor Öğretiminde Dijital Teknoloji Kullanımı* (Cilt 5). (M. L. İnce , I. M. Altunsöz, D. Hünük, & M. A. Öztürk, Dü) Ankara: Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları.
- Parlak, B. (2017). Dijital Çağda Eğitim: Olanaklar ve Uygulamalar Üzerine Bir Analiz. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(Özel Sayı), 1741-1759.
- Pekel, A. (2017). Evaluation Of Entrepreneurship Level Of Students attending School Of Physical Education Of Sports according To Some Variables (Foundation University Example). *International Journal of Development Research*, 7, 14795-14798.
- Pişkin, M. (1989). Empati, Kaygı ve Çatışma Eğilimi Arasındaki İlişki. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (JFES)*, 22(2), 775-784.
- Ramazanoğlu, F., Karahüseynoğlu, M., Demirel, E. T., Ramazanoğlu, M. O., & Altungül, O. (2005). Sporun Toplumsal Boyutlarının Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 153-157.
- Reid, M., Crespo, M., Lay, B., & Berry, J. (2007). Skill Acquisition in Tennis: Research and Current Practice. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 10(1), 1-10.
- Sapsağlam, Ö. (2018). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Değişen Oyun Tercihleri. *Abi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 1122-1135.
- Sevim, Y. (2000). *Sporda Yetenek Seçimi ve Temel İlkeleri*.
- Şenbakar, K. (2021). Çocuklar ve Fiziksel Aktivite. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(1), 22-28.
- Tamer, K., & Pulur , A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara : Kozan Ofset.

- Tatlısu, T., Turan , M., & Tatlısu, B. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Anlamı Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Bayburt Üniversitesi Örneği). *Anatolia Sport Research*, 1(1), 37-48.
- Yıldız, E. (2018). Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi. *H.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2).
- Yıldız, E., & Çetin, Z. (2018). Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 5(2), 54-56.
- Yiğit, Ş. M. (2019). Öğrencilerin Spora Özgü Başarı Ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi. *Social Science Studies*, 7(1), 249-258.